

UITWERKING PRESIDIUM VERBETERPUNTEN BESTUURSCONFERENTIE 12 APRIL 2012

In deze notitie zijn de verbeterpunten en een aanbeveling opgenomen uit het verslag dat bureau WagenaarHoes heeft opgesteld van de bestuursconferentie. De tekst van de verbeterpunten staat cursief in deze uitwerking opgenomen. Per punt geven wij de door ons voorgestelde uitwerking aan.

1. **Beter benutten opdrachtgevende rol van de raad**

De raad gaat in haar opdrachtgevende rol actiever vooraf duidelijk maken welke effecten en doelen zij beoogt en welke kaders zij daarbij wil stellen. Door dit vroeg in het beleidsproces duidelijker aan te geven wil de raad voorkomen dat zij vooral achteraf veel moet controleren en corrigeren. De raad, het college en de organisatie zoeken daarbij vaker overleg om te zorgen dat de raad tijdig duidelijke kaders kan stellen.

Uitwerking

De gemeenteraad geeft het college van B&W jaarlijks de opdracht tot uitvoering van het jaarprogramma door het vaststellen van de programmabegroting. Daarin staat per programma / prestatieveld aangegeven wat het beoogde effect is, wat daarvoor gedaan wordt en hoeveel daarop ingezet (tijd en geld) mag worden. Dit betreft in belangrijke mate regulier werk/ beheersmatige activiteiten. Aanpassen van dit proces is niet nodig. We werken wel aan de verbetering van de beschrijving van de effecten en resultaten. Daarmee wordt meer duidelijk wat we willen bereiken en wat we daarvoor doen. Dit verbeterproces is al ingezet en zetten we voort.

Daarnaast zijn er incidentele / aparte opdrachten buiten de planning- en controlcyclus van de begroting om. Dit zijn vooral bijzondere, nieuwe eenmalige projecten of nieuw beleid.

Bij de start van zo een project is het nodig om een duidelijk geformuleerde opdracht te hebben. Van de raad aan het college en van het college aan de organisatie. Daartoe is het nodig dat de opdrachtgever (raad of college) een startnotitie vaststelt voordat daadwerkelijk begonnen wordt.

In deze notitie wordt aangegeven wat het beoogde resultaat is, wat de looptijd is, hoeveel tijd en geld en voor nodig zijn, binnen welke kaders er gewerkt moet worden, wie er betrokken worden bij de voorbereiding/uitvoering (de participatie) etc. De opdrachtgever stelt deze notitie / opdracht vast. De organisatie stelt een concept op in overleg met het college.

Zo worden de verwachtingen van de opdrachtgever (raad) en de opdrachtnemer (college) vooraf met elkaar afgestemd en vastgelegd. Als dit goed gebeurt dan hebben we daar in het verdere traject voordeel van. Afstemmen van verwachtingen kan teleurstellingen en kapitaalvernietiging voorkomen.

Belangrijk hierin is dat grote projecten opgeknipt worden in de fasen die passen bij een projectmatige aanpak (initiatief, voorbereiding, realisatie en nazorg). Per fase kunnen we een opdracht formuleren en tussentijds beslismomenten inbouwen. Dit verdient

aanbeveling boven het maken van een opdracht die direct alle fasen (van initiatief tot en met nazorg) omvat.

2, 3 en 6 Beter benutten voorrondes, loskoppelen voorrondes van besluitvormende raad, beter gebruiken informatiebijeenkomsten

Beter benutten voorrondes

In de voorrondes gaat de raad meer elkaars standpunten verkennen en daarover met elkaar in debat, dan – zoals nu vaak gebeurt – het eigen standpunt vastzetten en daarover met de portefeuillehouder in debat. De portefeuillehouder krijgt gelegenheid om in de voorronde een korte toelichting op het betreffende voorstel te geven als hij dat wenselijk acht. De portefeuillehouder neemt daarbij vanzelfsprekend terughoudendheid in acht. Uitgangspunt is dat de raad zelf het goede debat voert op basis van goed voorbereide stukken. Raad en portefeuillehouder evalueren achteraf of de wijze waarop de portefeuillehouder gebruik gemaakt heeft van de mogelijkheid tot toelichting. Op deze wijze zoeken raad en college hierin de juiste balans.

Loskoppelen voorrondes van besluitvormende raad

De raad gaat de besluitvorming over voorstellen in de raadsvergadering loskoppelen van de discussie over voorlopige standpunten in de voorrondes. De regel voor agendering van voorstellen voor besluitvorming wordt: niet op dezelfde avond als waarin deze in de voorronde zijn besproken, tenzij... Daarbij streeft de raad er naar zo min mogelijk tijd te laten tussen de bespreking in de voorronde en de besluitvorming in de raad.

Beter gebruiken informatiebijeenkomsten

De raad, het college en de organisatie gaan het instrument van de informatiebijeenkomsten beter benutten door:

- a. deze meer aan het begin van de beleidscyclus in te zetten;*
- b. daarin vaker stakeholders in de gelegenheid te stellen hun verhaal te doen;*
- c. meer ruimte te bieden voor het college in de informatiebijeenkomsten;*
- d. meer ruimte te bieden voor informatiebijeenkomsten buiten de reguliere planning;*
- e. in de informatiebijeenkomsten vooral te luisteren en vragen te stellen, en geen voorlopige standpunten in te nemen;*
- f. de informatie die verstrekt wordt zodanig te presenteren dat die uitnodigt tot het stellen van vragen;*
- g. halfjaarlijks een planning te maken voor de informatiebijeenkomsten die is afgestemd op de strategische agenda van de raad.*

Uitwerking

Wij stellen voor te gaan vergaderen volgens een model dat is afgeleid van het Leusdens model. Het traject om te komen tot besluitvorming door de raad bestaat in dit model uit twee delen. Het eerste deel is het uitwisselen van informatie over een voorstel dat aan de raad ter besluitvorming is aangeboden. In dit deel wordt met alle betrokken partijen feitelijke informatie uitgewisseld.

Het tweede deel is de besluitvorming zelf. In dit deel wisselen de fracties hun standpunten uit, voeren het debat en komen tot een besluit.

De twee delen vinden op aparte avonden / momenten plaats met een tussentijd van twee weken.

In de tijd uitgezet in een cyclus van 4 weken ziet dat er zo uit.

Week1					Week 2					Week 3					Week 4				
F				U	F									R					

F = fractieoverleg. In dit overleg in week 1 bespreken de fracties welke informatie zij denken nodig te hebben om te komen tot het bepalen van een standpunt.

U = uitwisselen en delen van informatie over het voorliggende voorstel.

F = fractieoverleg in week 2 betreft het in de fractie voorbereiden en innemen van een standpunt op basis van de verkregen informatie.

R= raadsvergadering waarin debat en besluitvorming.

Wat is het doel en wie nemen deel ?

De uitwisselingsbijeenkomst is dus bedoeld om informatie uit te wisselen over voorstellen die aan de raad ter besluitvorming zijn aangeboden. Deelnemers daaraan zijn raadsleden/ burgerleden, collegeleden, ambtelijk adviseurs en stakeholders (belanghebbende burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties). Dit onder voorzitterschap van een raadslid.

Tijdens de raadsvergadering vinden debat en besluitvorming plaats. Daarbij wisselen de raadsleden namens hun fracties standpunten uit, debatteren daarover en komen in de tweede termijn tot een besluit.

Deelnemers zijn raads – en collegeleden. Voorzitterschap door de burgemeester.

De agendering

Net als nu bepaalt de agendacommissie welke voorstellen hamerstukken zijn en rechtstreeks doorgestuurd worden naar de debat- en besluitavond (de raadsvergadering) en welke voorstellen besproken worden op de uitwisselingsavond.

In week 4 van de cyclus zijn er geen vergaderingen. In deze week bestaat dan de gelegenheid tot het organiseren van de zogenaamde informatieavonden. Deze hebben als doel:

- Geven van informatie over projecten / zaken die (nog) niet ter besluitvorming voorliggen.
- Het wisselen van gedachten / brainstormen ter voorbereiding van nieuw beleid.

Deze bijeenkomsten kunnen op verzoek van het college en/of de raad worden georganiseerd en kennen geen formeel karakter. Dat wil zeggen dat invulling kan worden gegeven op de meest geëigende manier. Verwacht wordt dat hiervan gemiddeld zes keer per jaar gebruik wordt gemaakt. Meerdere onderwerpen per avond zijn mogelijk.

4. Verbeteren inzet burgerparticipatie

Raad en college gaan zich bezinnen op de wijze waarop burgerparticipatie bij verschillende dossiers wordt georganiseerd. Afhankelijk van het onderwerp wordt de beste vorm voor participatie gekozen, variërend van informeren, consulteren, adviseren, coproduceren en meebeslissen. Als er verschil van mening optreedt over de geëigende wijze van participatie, gaat de raad hierover met het college in debat, in plaats van dat dit debat plaatsvindt in de agendacommissie.

Uitwerking

De burgerparticipatie wordt verwerkt in de bestuursopdracht die onder 1. besproken is. Dit verbeterpunt wordt ook meegenomen bij de evaluatie van het communicatiebeleid.

5. Beter benutten strategische raadsagenda

De raad gaat haar strategische raadsagenda actiever gebruiken.

Uitwerking

Het presidium heeft deze aanbeveling al ter harte genomen in zijn vergadering van 21 mei jl. Het presidium wil voortaan de uitvoering van de strategische raadsagenda beter monitoren met het stoplichtmodel. De griffie stuurt deze rapportages elk kwartaal naar de raad. Als een of meer raadsleden aanleiding zien tot agendering nemen ze hierover contact op met de griffie.

7. Beter communiceren

De raad, het college en de ambtelijke top gaan meer aandacht besteden aan de wijze waarop zij met elkaar en onderling communiceren. Beter luisteren, samenvatten en gericht doorvragen: LSD.

Uitwerking

Dit is een kwestie van (bestuurs)cultuur. Alle betrokkenen moeten elkaar hierop kunnen aanspreken.

8. Bewust omgaan met de eigen beperkingen

De raad, het college en de ambtelijke organisatie stellen zich de vraag of zij in staat zijn de kwaliteit te leveren die nodig is. Zij kijken daarbij kritisch naar zichzelf en communiceren open met elkaar over de eigen beperkingen en de wijze waarop deze gezamenlijk gehanteerd kunnen worden. Ze tonen coulance voor de beperkingen van de ander.

Uitwerking

Wij moeten ons allen realiseren dat de schaal van Hillegom voordelen biedt (zoals de "korte lijnen"), maar ook beperkingen. Dit geldt voor de ambtelijke organisatie, die beperkt van omvang is en dus een beperkte werklast aankan. Maar dit geldt ook voor bijvoorbeeld raadsleden, die het raadswerk naast een veeleisende baan moeten doen.

9. Aanbeveling 'vertegenwoordiging college in agendacommissie'

Het verslag van WagenaarHoes meldt dat de wens is uitgesproken dat de burgemeester weer het college vertegenwoordigt in de agendacommissie.

Hierbij is van belang wat de rol is van de agendacommissie en van de vertegenwoordiger van het college. De agendacommissie beoordeelt de aangeleverde raads- en agenderingsvoorstellen op technische aspecten (volledigheid, duidelijkheid en dergelijke). Als een voorstel deze toets doorstaat, bepaalt de agendacommissie op welke wijze en wanneer het behandeld gaat worden. De collegevertegenwoordiger adviseert de agendacommissie bij de technische beoordeling (bijvoorbeeld bij de vraag of een gewenste aanvulling van het voorstel nog tijdig aangeleverd kan worden) en urgentiebepaling (bijvoorbeeld bij de vraag of uitstel tot een volgende vergadering mogelijk is). Op deze punten is de gemeentesecretaris het beste toegerust om de agendacommissie te adviseren. Hij heeft immers, meer dan de portefeuillehouders zelf, kennis van álle voorstellen die het college aanlevert en kan het beste de haalbaarheid van verzoeken aan de ambtelijke organisatie om aanvulling of technische wijziging van voorstellen beoordelen.

Het presidium.